

مجموعه صد حدیث از صحیح بخاری و مسلم

جمع آوری و ترجمه:
عمران دهواری

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت‌های مفید

www.aqeedeh.com

www.nourtv.net

www.islamtxt.com

www.sadaislam.com

www.ahlesonnat.com

www.islamhouse.com

www.isl.org.uk

www.bidary.net

www.islamtape.com

www.tabesh.net

www.blestfamily.com

www.farsi.sunnionline.us

www.islamworldnews.com

www.sunni-news.net

www.islamage.com

www.mohtadeen.com

www.islamwebpedia.com

www.ijtehadat.com

www.islampp.com

www.islam411.com

www.videofarda.com

www.videofarsi.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ، نَحْمَدُهُ، وَنَسْتَعِينُهُ، وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهِ وَأَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

اما بعد...

در راستای ترویج فرهنگ استدلال به سنت مطهر رسول الله ﷺ بر آن شدم تا در این نوشتار مجموعه از احادیث گهربار نبی رحمت ﷺ را به رشته تحریر در آورده‌ام. این مجموعه شامل صد حدیث است، که امام بخاری و مسلم (رحمهما الله) در دو کتاب نفیس خود یعنی صحیح بخاری و صحیح مسلم جمع‌آوری نموده‌اند. از خداوند متعال خواستارم تا این مجموعه گهربار از احادیث را باعث نفع خوانندگان گرامی قرار داده و این عمل را نزد خویش قبول کرده و در ترازوی اعمال نیکم قرار دهد.

العبد الفقير إلى الله تعالى العلي القدير

عمران دهواری

سراوان

فروردین ۱۳۹۰

۱- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: «كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ» (متفق عليه).

ابوهریره رضي الله عنه می گوید: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمود: «دو کلمه وجود دارد که بر زبان، سبک، ولی در ترازوی اعمال، سنگین، و نزد خداوند، محبوب اند: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ».

۲- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي؟ قَالَ: «أُمَّكَ». قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمَّ أُمَّكَ». قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمَّ أُمَّكَ». قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: «ثُمَّ أَبُوكَ» (متفق عليه).

ابوهریره رضي الله عنه می گوید: شخصی نزد رسول الله صلى الله عليه وسلم آمد و گفت: چه کسی برای خوش رفتاری من از دیگران، مستحق تر است؟ فرمود: «مادرت». گفت: سپس چه کسی؟ فرمود: «مادرت». گفت: بعد از او چه کسی؟ فرمود: «باز هم مادرت». پرسید: پس از او چه کسی؟ فرمود: «بعد از او پدرت».

۳- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ: «إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ، فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ» (متفق عليه).

ابوهریره رضي الله عنه می گوید: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمود: «از گمان بد، اجتناب کنید. زیرا گمان بد، بدترین نوع دروغ است».

۴- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: «إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مَا تَبَيَّنُ فِيهَا يَزِلُّ بِهَا إِلَى النَّارِ أَوْ يَبْعَدُ مِمَّا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ» (متفق عليه).

ابوهریره رضي الله عنه می گوید: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمود: «بنده، کلمه‌ای را بر زبان می‌آورد که در مورد آن نمی‌اندیشد و به سبب آن به دوزخ می‌لغزد و دورتر از آنچه که در میان مشرق و مغرب است».

۵- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله أَنَّهُ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ يَعَارُ، وَغَيْرُهُ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ الْمُؤْمِنُ مَا حَرَّمَ اللَّهُ» (متفق عليه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «خداوند به غیرت می آید و آن، زمانی است که مؤمن، مرتکب کارهایی شود که خداوند، حرام گردانیده است».

۶- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ» (متفق عليه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کس، ماه مبارک رمضان را بقصد حصول ثواب، در عبادت بگذراند، تمام گناهان گذشته اش، مورد عفو قرار خواهند گرفت».

۷- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا وَالْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ» (متفق عليه).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «یک عمره تا عمره دیگر، موجب بخشش و کفاره گناهانی می شود که میان آن دو عمره، انجام گرفته اند. و حج مقبول پاداشی جز بهشت ندارد».

۸- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «التَّائِبُ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَإِذَا تَنَاءَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيُرِدْهُ مَا اسْتَطَاعَ، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَالَ هَا ضَحِكُ الشَّيْطَانِ» (متفق عليه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «خمیازه، از شیطان است. پس هر گاه، خمیازه به سراغ یکی از شما آمد تا می تواند جلویش را بگیرد. زیرا هنگامی که یکی از شما (دهان، باز می کند و) ها می گوید، شیطان می خندد».

۹- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله: «السَّاعِي عَلَى الْأَرْمَلَةِ وَالْمَسْكِينِ، كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، أَوْ الْقَائِمِ اللَّيْلَ الصَّائِمِ النَّهَارَ» (متفق عليه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «کسی که در جهت تأمین نیازهای زنان بیوه و مساکین، تلاش می کند، مانند کسی است که در راه خدا، جهاد می نماید و یا مانند کسی است که شبها را در عبادت بسر می برد و روزها را روزه می گیرد».

۱۰- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَا يُصِيبُ الْمُسْلِمَ مِنْ نَصَبٍ وَلَا وَصَبٍ، وَلَا هَمٍّ وَلَا حُزْنٍ، وَلَا أَدَى وَلَا غَمٍّ، حَتَّى الشُّوْكَةِ يُشَاكُهَا، إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ» (متفق عليه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «مسلمان، دچار هیچ گونه خستگی، بیماری، نگرانی، ناراحتی، گرفتاری و غمی نمی شود مگر این که خداوند به وسیله آنها، گناهانش را می بخشد. حتی خاری که به پایش می خلد». (باعث کفاره گناهانش می شود).

۱۱- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: «أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ خَمْسٌ: رَدُّ السَّلَامِ، وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ، وَاتِّبَاعُ الْجَنَائِزِ، وَإِجَابَةُ الدَّعْوَةِ، وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ» (متفق عليه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «حق مسلمان بر مسلمان پنج چیز است: ۱- جواب دادن سلام ۲- عیادت مریض ۳- تشییع جنازه ۴- قبول کردن دعوت ۵- دعا برای عطسه زنده».

۱۲- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ شَهِدَ الْجَنَائِزَةَ حَتَّى يُصَلِّيَ عَلَيْهَا فَلَهُ قِيرَاطٌ، وَمَنْ شَهِدَهَا حَتَّى تُدْفَنَ فَلَهُ قِيرَاطَانِ». قِيلَ: وَمَا الْقِيرَاطَانِ؟ قَالَ: «مِثْلُ الْجَبَلَيْنِ الْعَظِيمَيْنِ» (متفق عليه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کس، تا هنگام نماز خواندن بر جنازه، حضور داشته باشد، به او به اندازه یک قیراط پاداش می رسد. و هر کس تا پایان مراسم دفن، حضور داشته باشد، به او به اندازه دو قیراط پاداش می رسد». پرسیدند: دو قیراط، چقدر است؟ فرمود: «به اندازه دو کوه بزرگ».

۱۳- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه قَالَ: «مَا عَابَ النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله طَعَامًا قَطُّ، إِلَّا اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ وَإِلَّا تَرَكَهُ» (متفق علیه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: «رسول خدا صلی الله علیه و آله هرگز از غذایی، ایراد نگرفت. اگر آن را دوست داشت، می خورد وگرنه، از خوردن آن، خودداری می کرد».

۱۴- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «حُجِبَتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ، وَحُجِبَتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ» (متفق علیه).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «آتش، در حجاب هواهای نفسانی و بهشت، در حجاب دشواری ها است».

۱۵- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِذَا قُلْتَ لِصَاحِبِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ: أَنْصِتْ، وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ، فَقَدْ لَعَوْتَ» (متفق علیه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «اگر روز جمعه که امام مشغول ایراد خطبه است، به کسی که در مجاورت، نشسته است، بگویی: ساکت باش، سخن بیهوده ای گفته ای».

۱۶- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «لَوْلَا أَنْ أُشِقَّ عَلَى أُمَّتِي، أَوْ عَلَى النَّاسِ، لَأَمَرْتُهُمْ بِالسَّوَالِكِ مَعَ كُلِّ صَلَاةٍ» (متفق علیه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «اگر بر امت من، یا بر مردم دشوار نمی شد، به آنان دستور می دادم که برای هر نماز، مسواک بزنند».

۱۷- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «وَيْلٌ لِلْأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ» (متفق علیه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «قوزک ها در معرض رفتن و سوختن در آتش دوزخ هستند» (به علت کامل نشستن آن ها هنگام وضو).

۱۸- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «أَمَّا يَخْشَى أَحَدُكُمْ أَوْ أَلَا يَخْشَى أَحَدُكُمْ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الْإِمَامِ، أَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ» (متفق علیه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «کسی که سرش را قبل از امام، بلند می کند، آیا نمی ترسد که خداوند سرش را به سر الاغ، تبدیل نماید».

۱۹- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ غَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ وَرَاحَ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُ نُزْلَهُ مِنْ الْجَنَّةِ كُلَّمَا غَدَا أَوْ رَاحَ» (متفق علیه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هرکس به مسجد رفت و آمد کند، خداوند برای هر رفت و برگشت او، ضیافتی در بهشت تدارک می بیند».

۲۰- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُوْتِمِنَ خَانَ» (متفق علیه).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «نشانه منافق، سه چیز است: اول اینکه در صحبت های خود، دروغ می گوید. دوم اینکه خلاف وعده، عمل می کند. سوم اینکه در امانت، خیانت می کند».

۲۱- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَا أَسْفَلَ مِنَ الْكُفْبَيْنِ مِنَ الْإِزَارِ فِی النَّارِ» (رواه البخاری).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «آن قسمت از ازار که پایین تر از شتالنگ باشد، در آتش جهنم است».

۲۲- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «الْمَلَائِكَةُ تُصَلِّي عَلَى أَحَدِكُمْ مَا دَامَ فِي مُصَلَّاهُ الَّذِي صَلَّى فِيهِ مَا لَمْ يُحْدِثْ، تَقُولُ: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ، اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ» (رواه البخاری).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «فرشتگان بر یکی از شما دعا می کنند مادامی که وی در جای نمازش که در آن نماز گزارده باشد، تا لحظه ای که بی وضو نشود، می گویند: اللهم... خدایا او را بیامرزد و مورد رحمتش قرار ده».

۲۳- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبِي». قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَنْ يَا أَبِي؟ قَالَ: «مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبِي» (رواه البخاري).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «همه امتیان من وارد بهشت خواهند شد مگر کسی که امتناع ورزد». صحابه عرض کردند: ای رسول خدا! چه کسی امتناع می‌ورزد؟ فرمود: «هرکس که از من اطاعت کند، وارد بهشت می‌شود و هر کس، از من نافرمانی کند، در حقیقت، امتناع ورزیده است».

۲۴- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِأَخِيهِ: يَا كَافِرٍ، فَقَدْ بَاءَ بِهَا أَحَدُهُمَا، فَإِنْ كَانَ كَمَا قَالَ وَإِلَّا رَجَعَتْ عَلَيْهِ» (متفق عليه).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هرگاه شخصی به برادرش بگوید: ای کافر همانا کلمه‌ی مذکور (کفر) به یکی از آنها بازگشت می‌کند، اگر چنانچه گفته بود، خوب ورنه به وی باز می‌گردد».

۲۵- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «لِلَّهِ أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ يَجِدُ ضَالَّتَهُ بِالْفَلَاةِ» (متفق عليه).

ابوهریره رضی الله عنه می‌گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «خدا شادمان‌تر می‌شود به توبه‌ی بنده‌اش از یکی از شما که در بیابان، گم شده‌اش را می‌یابد».

۲۶- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: «لَا تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تَتُؤْمِنُوا، وَلَا تَتُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوْ لَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفَشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «وارد بهشت نمی‌شوید تا هنگامی که ایمان نیاورید؛ و ایمان نمی‌آورد تا هنگامی که یکدیگر را دوست نداشته باشید؛ آیا شما را به کاری راهنمایی نکنم که اگر آنرا انجام دادید با یکدیگر، دوست می‌شوید؟ سلام دادن را میان خود، رواج دهید».

۲۷- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ مُكْفَرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه روایت می کند که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «نمازهای پنجگانه و جمعه تا جمعه دیگر باعث کفاره گناہانی می شوند که در اوقات میان نمازها انجام می گیرند؛ البته تازمانی که گناه کبیره ای انجام نشود؛ همچنین رمضان تا رمضان دیگر باعث کفاره گناہان می شود به شرطی که انسان از گناہان کبیره پرهیز نماید».

۲۸- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: «أَفْضَلُ الصِّيَامِ، بَعْدَ رَمَضَانَ، شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمِ، وَأَفْضَلُ الصَّلَاةِ، بَعْدَ الْفَرِيضَةِ، صَلَاةُ اللَّيْلِ» (رواه مسلم).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «بهترین روزه بعد از روزه ماه مبارک رمضان، روزه ماه محرم خداوند متعال است و برترین نماز بعد از فرائض، نماز شب است».

۲۹- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ تَابَ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ» (رواه مسلم).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هر فردی که پیش از طلوع نمودن آفتاب از مغرب توبه کند، خداوند توبه اش را می پذیرد».

۳۰- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «جُرُّوا الشَّوَارِبَ وَأَرْخُوا اللَّحَى خَالِفُوا الْمَجُوسَ» (رواه مسلم).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «سبیلهایتان را کوتاه کرده و ریشهایتان را بگذارید و (با این کار) با مجوس مخالفت کنید».

۳۱- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «لَأَنْ أَقُولَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ» (رواه مسلم).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «همانا اینکه بگویم سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، در نزد من محبوبتر است از آنچه بر آن آفتاب طلوع نموده است».

۳۲- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السَّلَاحَ، فَلَيْسَ مِنَّا، وَمَنْ عَشَّنَا، فَلَيْسَ مِنَّا» (رواه مسلم).

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «آنکه بر ما سلاح کشد از ما نیست و آنکه به ما خیانت کند، از ما نیست».

۳۳- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ» (رواه مسلم)

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هر گاه، انسان بمیرد، ثواب اعمالش قطع می شود مگر از سه چیز: ۱- صدقه جاری. ۲- علمی که بعد از مرگ، مورد استفاده قرار گیرد. ۳- فرزند نیکوکاری که برایش دعا کند».

۳۴- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «لَقِّنُوا مَوْتَاكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «لا اله الا الله را به کسانی که در حال مرگ اند، تلقین نمایید».

۳۵- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَّبِعْهُ مِنَ النَّارِ» (متفق عليه).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هرکس، از روی عمد، سخن دروغی را به من نسبت دهد، جایش را در دوزخ، آماده نماید».

۳۶- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا، وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «اگر کسی مردم را بسوی هدایت - کار خیر و سنتی - دعوت کند، به اندازه‌ی پاداش کسانی که از او پیروی می‌نمایند، اجر و پاداش می‌برد بدون این که از پاداش آنان، چیزی کاسته شود؛ همچنین اگر کسی مردم را بسوی گمراهی فرا خواند، به اندازه‌ی گناه کسانی که از او پیروی می‌کنند، گناهکار می‌گردد بدون این که از گناه آنان، چیزی کاسته شود».

۳۷- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا أَغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشُّرْكِ، مَنْ عَمَلَ عَمَلًا شُرْكَ فِيهِ مَعِيَ غَيْرِي، تَرَكْتُهُ وَشُرْكَهُ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «خداوند متعال می‌فرماید: من بی‌نیازترین شرکاء از شرک می‌باشم. آنکه عملی انجام دهد که غیرم را در آن با من در نظر داشته باشد، خودش و شرکش را فرو می‌گذارم».

۳۸- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرًا» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کس، یک درود بر من بفرستد، خداوند در عوض آن، ده بار برایش درود می‌فرستد».

۳۹- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ وَمَالُهُ وَعِزُّهُ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «تمام حقوق یک فرد مسلمان بر مسلمان دیگر حرام است: خونس، مالش و ناموسش».

۴۰- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ، وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا، وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ عِزًّا وَجَلًّا» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هرگز صدقه، از مال کم نمی کند، و یقیناً خداوند در برابر گذشت بنده اش، عزت او را زیاد می کند، و هر بنده ای برای خدا تواضع کند، خداوند عزوجل (مقام) او را بلند می گرداند».

۴۱- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «أَتَدْرُونَ مَا الْغَيْبَةُ؟» قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: «ذِكْرُكَ أَحَاكَ بِمَا يَكْرَهُ» قِيلَ: أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ؟ قَالَ: «إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبْتَهُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَقَدْ بَهْتَهُ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «آیا می دانید که غیبت، چیست؟» گفتند: الله و رسولش دانایتر است. فرمود: «برادرت را به آن چه که از آن خوشش نمی آید، یاد کنی». گفته شد: اگر آن چه می گویم در برادرم، وجود داشته باشد، چطور است؟ فرمود: «اگر آنچه می گویی در وی باشد، غیبتش کرده ای و اگر نباشد، به وی بهتان بسته ای».

۴۲- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «سَبَقَ الْمُفْرَدُونَ» قَالُوا: وَمَا الْمُفْرَدُونَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «الذَّاكِرُونَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتُ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «مُفْرَدُونَ سبقت گرفتند!» گفتند: ای پیامبر خدا صلی الله علیه و آله مفردون چه کسانی هستند؟ فرمود: «مردان و زنانی که خداوند را بسیار یاد می کنند».

۴۳- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى أَجْسَامِكُمْ، وَلَا إِلَى صُورِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «همانا خداوند به پیکرها و چهره های شما نگاه نمی کند، بلکه به دلها و اعمال شما می نگرد».

۴۴- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «لَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ مَقَابِرَ، إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «خانه‌های خود را گورستان نسازید، همانا شیطان از خانه‌ای که در آن سوره‌ی بقره خوانده شود، می‌گریزد».

۴۵- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ لَا يَأْمَنُ جَارَهُ بَوَائِقَهُ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «کسی که همسایه‌اش از اذیت و آزارش درامان نباشد، وارد بهشت نمی‌شود».

۴۶- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «بنده در حالت سجده، بیشتر از هر وقت دیگری به خداوند، نزدیک است، پس در آن، زیاد دعا کنید».

۴۷- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «آنکه در راهی رود که در آن علمی را می‌جوید، خداوند برای او راهی بسوی بهشت آماده می‌کند».

۴۸- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: أَيْنَ الْمُتَحَابُّونَ بِجَلَالِي؟ الْيَوْمَ أُظِلُّهُمْ فِي ظِلِّي يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا لِي» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «خداوند تبارک و تعالی در روز قیامت می‌فرماید: کجایند کسانی که بخاطر جلال من با هم دوستی کردند تا آن‌ها را امروز در سایه ام، در روزی که سایه ای جز سایه ام وجود ندارد، جای دهم؟».

۴۹- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِذَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ فَلَا صَلَاةَ إِلَّا الْمَكْتُوبَةُ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هنگامی که برای نماز اقامه گفته شد، هیچ

نمازی، بجز نماز فرض، درست نیست».

۵۰- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ» (رواه مسلم).

ابوهریره رضی الله عنه می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «دنیا زندان مؤمن و بهشت کافر است».

۵۱- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ» (متفق عليه).

عائشه رضی الله عنها می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کس در این دین ما چیزی ایجاد کند که از آن نیست، مردود است».

۵۲- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَيَّ اللَّهُ أَدْوَمُهَا وَإِنْ قَلَّ» (متفق عليه).

عائشه رضی الله عنها می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «محبوبترین اعمال نزد خداوند، عملی است که دوام بیشتری داشته باشد، اگر چه اندک باشد».

۵۳- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعهُ، وَمَنْ نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَهُ فَلَا يَعْصِه» (رواه البخاری)

از عایشه رضی الله عنها روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «هرکس، نذر کرد که از خدا اطاعت کند، پس از او اطاعت نماید. و هرکس، نذر کرد که از او نافرمانی کند، پس نافرمانی نکند». (به این نذرش وفا ننماید).

۵۴- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله: «لَا تَسُبُّوا الْأَمْوَاتَ، فَإِنَّهُمْ قَدْ أَفْضَوْا إِلَى مَا قَدَّمُوا» (رواه البخاری).

عایشه رضی الله عنها می گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «به مردگان، ناسزا نگوئید. زیرا آنان به نتیجه اعمالشان، رسیده اند».

۵۵- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: «أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ لَا يَدْعُ أَرْبَعًا قَبْلَ الظُّهْرِ وَرَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الغَدَاةِ» (رواه البخاري).

عایشه رضی الله عنها می فرماید: «رسول الله ﷺ چهار رکعت قبل از نماز ظهر و دو رکعت قبل از نماز فجر را ترک نمی کرد».

۵۶- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: «كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُعْجِبُهُ التَّيْمُنُ فِي تَنْعَلِهِ، وَتَرْجُلِهِ، وَطُهُورِهِ، وَفِي شَأْنِهِ كُلِّهِ» (رواه البخاري).

عایشه رضی الله عنها می فرماید: «نبی اکرم ﷺ در پوشیدن کفش، شانه کردن موها، وضو گرفتن و همه کارهایش، شروع کردن از سمت راست را می پسندید».

۵۷- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: «كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَذْكُرُ اللَّهَ عَلَى كُلِّ أَحْيَانِهِ» (رواه مسلم).

عایشه رضی الله عنها می گوید: «نبی اکرم ﷺ در هر حال، ذکر خدا را می کرد».

۵۸- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «رَكَعَتَا الْفَجْرِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا» (رواه مسلم).

عایشه صدیقه رضی الله عنها روایت می کند که نبی اکرم ﷺ فرمود: «دو رکعت (سنت) فجر از دنیا و مافیها بهتر است».

۵۹- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِنَّ الرَّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنَزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ» (رواه مسلم).

عایشه رضی الله عنها می گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «نرم رفتاری در هیچ چیزی نمی باشد، جز این که آن را زینت می دهد و از هیچ چیزی بدور نمی شود، مگر این که آن را زشت می سازد».

۶۰- عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ» (متفق عليه).

از انس رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «مؤمن کسی است که آنچه برای خود می‌پسندد، برای برادر (مسلمان) خود نیز بپسندد».

۶۱- عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا، أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ» (متفق علیه).

ترجمه: انس بن مالک رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هر مسلمانی که درختی، غرس نماید یا بذری، بیافشاند و انسان، پرنده و یا حیوانی، از آن بخورد، برایش صدقه محسوب می‌گردد».

۶۲- عَنْ أَنَسٍ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَيُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحْمَةً» (متفق علیه).

از انس رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «هرکس که دوست دارد روزی‌اش زیاد گردد و عمرش طولانی شود، باید که صله رحم داشته باشد».

۶۳- عَنْ أَنَسٍ رضی الله عنه قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله يَقُولُ: «اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ» (متفق علیه).

انس رضی الله عنه می‌گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله همواره این دعا را می‌خواند: «اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ». یعنی بار الها! پروردگار ما! در دنیا به ما نیکی عطا کن و در آخرت نیز به ما نیکی عطا فرما. و ما را از عذاب دوزخ، نجات بده».

۶۴- عَنْ أَنَسٍ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِنَّمَا الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى» (متفق علیه).

از انس رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «صبر، همان است که در آغاز مصیبت، باشد».

۶۵- عَنْ أَنَسٍ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «يَتَّبِعُ الْمَيِّتَ ثَلَاثَةٌ فَيَرْجِعُ أُمَّتَانِ وَيَبْقَى وَاحِدٌ، يَتَّبِعُهُ: أَهْلُهُ وَمَالُهُ وَعَمَلُهُ فَيَرْجِعُ أَهْلُهُ وَمَالُهُ وَيَبْقَى عَمَلُهُ» (متفق علیه).

از انس رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «سه چیز بدنبال مرده می‌رود، دو چیز بعداً باز می‌گردد و یک چیز با او می‌ماند. خانواده و مالش باز می‌گردند، و عملش با او می‌ماند».

۶۶- عَنْ أَنَسٍ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «يَسْرُوا وَلَا تُعَسَّرُوا وَبَشُرُوا وَلَا تُنْفَرُوا» (متفق علیه).

از انس رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «در امور دین، آسان بگیرید و سخت گیر نباشید. مژده دهید و بیزار نکنید».

۶۷- عَنْ أَنَسٍ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «سَوُّوا صُفُوفَكُمْ، فَإِنَّ تَسْوِيَةَ الصُّفُوفِ مِنْ إِقَامَةِ الصَّلَاةِ» (متفق علیه).

از انس رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «صف‌های خود را برابر کنید، زیرا برابر کردن صفوف از اقامه‌ی نماز است».

۶۸- عَنْ أَنَسٍ رضی الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ يَأْكُلُ الْأَكْلَةَ فَيَحْمَدُهُ عَلَيْهَا، وَيَشْرَبُ الشَّرْبَةَ فَيَحْمَدُهُ عَلَيْهَا» (رواه مسلم).

از انس رضی الله عنه روایت است که نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «همانا خداوند از بنده‌ای راضی می‌شود که چون لقمه‌ای بخورد، حق تعالی را بر آن ثنا گوید و چون آب بیاشامد، حق تعالی را بر آن ثنا گوید».

۶۹- عَنْ أَنَسٍ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله: «لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ» (متفق علیه).

از انس رضی الله عنه روایت است که رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «کسی از شما، نمی‌تواند مؤمن واقعی باشد، تا اینکه من (پیامبر) نزد او از پدر، فرزند و همه مردم، محبوب تر نباشم».

۷۰- عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: «مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ حَتَّىٰ ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُورُّهُ» (متفق علیه).

از ابن عمر رضی الله عنهما روایت است که رسول اکرم ﷺ فرمود: «جبرئیل آنقدر مرا در مورد همسایه سفارش نمود که خیال کردم او را شریک ارث، قرار می‌دهد».

۷۱- عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «اجْعَلُوا آخِرَ صَلَاتِكُمْ بِاللَّيْلِ وَثَرًا» (متفق علیه).

ابن عمر رضی الله عنهما می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «آخرین نماز خود را در شب، وتر قرار دهید».

۷۲- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «مَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَسْأَلُ النَّاسَ حَتَّى يَأْتِيَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَيْسَ فِي وَجْهِهِ مُزْعَةٌ لَحْمٍ» (متفق علیه).

عبد الله بن عمر رضی الله عنهما می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «بعضی‌ها همیشه دست گدائی پیش این و آن دراز می‌کنند. (این افراد) روز قیامت در حالی حشر می‌شوند که بر صورتشان، گوشتی باقی نمانده است».

۷۳- عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «الَّذِي تَفُوْتُهُ صَلَاةُ الْعَصْرِ كَأَنَّمَا وَتَرَ أَهْلَهُ وَمَالَهُ» (متفق علیه).

عبدالله بن عمر رضی الله عنهما می‌گوید: رسول اکرم ﷺ فرمود: «کسی که نماز عصرش فوت گردد، مانند این است که اهل و مالش را از دست داده باشد».

۷۴- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ، لَا يَظْلِمُهُ، وَلَا يُسْلِمُهُ، وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً، فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبَاتٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» (متفق علیه).

از عبدالله بن عمر رضی الله عنهما روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: «مسلمان، برادر مسلمان است. بدین جهت به او ظلم نمی‌کند و او را تسلیم (ظالم) نمی‌نماید. هرکس، در صدد برآورده ساختن نیاز برادر مسلمانش باشد، خداوند در صدد رفع نیازهای او بر می‌آید.

هر کس، مشکل برادر مسلمانش را برطرف سازد، خداوند مشکلی از مشکلات روز قیامت او را بر طرف خواهد کرد. و هر کس که عیب برادر مسلمانش را بپوشاند، خداوند عیب‌های او را در روز قیامت، خواهد پوشاند.»

۷۵- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِمَنْكِبِي، فَقَالَ: «كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ» (رواه البخاري).

عبدالله بن عمر رضی الله عنهما می‌گوید: رسول الله ﷺ دستش را بر شانه ام گذاشت و فرمود: «در دنیا مانند مسافر و یا رهگذر، زندگی کن.»

۷۶- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «الظُّلْمُ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» (رواه البخاري).

از عبد الله بن عمر رضی الله عنهما روایت است که نبی اکرم ﷺ فرمود: «ظلم، باعث تاریکی‌های (متعددی) در روز قیامت می‌گردد.»

۷۷- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ وَرَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ، وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا مَهَى اللَّهُ عَنْهُ» (رواه البخاري).

از عبدالله بن عمرو رضی الله عنهما روایت است که نبی اکرم ﷺ فرمود: «مسلمان کسی است که سایر مسلمانان از دست و زبان او در امان باشند. و مهاجر (واقعی) کسی است که از آنچه خدا منع کرده است، هجرت نماید». (یعنی آن‌ها را ترک کند).

۷۸- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «كُلُّ مُسْكِرٍ حَمْرٌ وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ» (رواه مسلم).

از عبد الله بن عمر رضی الله عنهما روایت است که نبی اکرم ﷺ فرمود: «هر چیز مست کننده شراب و هر مست کننده‌ای حرام است.»

۷۹- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «أَبْرُ الْبِرِّ أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ وَدَّ أَبِيهِ» (رواه مسلم).

از عبد الله بن عمر رضی الله عنهما روایت است که نبی اکرم ﷺ فرمود: «بهترین احسان این است که شخص دوستی پدرش را استمرار دهد و با دوستان پدرش دوستی کند».

۸۰- عَنْ سَالِمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ الْقُرْآنَ فَهُوَ يَتْلُوهُ آتَاءَ اللَّيْلِ وَآتَاءَ النَّهَارِ وَرَجُلٌ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَهُوَ يُنْفِقُهُ آتَاءَ اللَّيْلِ وَآتَاءَ النَّهَارِ» (متفق عليه).

سالم از پدرش روایت می‌کند که نبی اکرم ﷺ فرمود: «حسادت جز در دو چیز جائز نیست: ۱- مردی که خداوند به او قرآن داده و او با آن در لحظه‌های شب و روز قیام می‌کند. ۲- مردی که خداوند به او مالی داده و او در لحظه‌های شب و روز آن را انفاق می‌کند».

۸۱- عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «لَا تَأْكُلُوا بِالشَّهْلِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِالشَّهْلِ» (رواه مسلم).

از جابر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ روایت است که رسول اکرم ﷺ فرمود: «با دست چپ غذا نخورید، زیرا شیطان با دست چپ غذا می‌خورد».

۸۲- عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ لَقِيَ اللَّهَ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ لَقِيَهِ يُشْرِكُ بِهِ دَخَلَ النَّارِ» (رواه مسلم).

از جابر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ روایت است که رسول اکرم ﷺ فرمود: «هر کس در حالی با خداوند ملاقات کند که با او چیزی را شریک نکرده، به بهشت می‌رود و هر کس خداوند را در حالی ملاقات کند، که به او شرک ورزیده، به جهنم می‌رود».

۸۳- عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِنَّ بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشُّرْكِ وَالْكَفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ» (رواه مسلم).

از جابر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ روایت است که رسول اکرم ﷺ فرمود: «آنچه میان انسان، و کفر و شرک، فاصله می‌اندازد، نماز است».

- ۸۴- عَنْ جَابِرٍ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «يُبْعَثُ كُلُّ عَبْدٍ عَلَى مَا مَاتَ عَلَيْهِ» (رواه مسلم).
- از جابر رضی الله عنه روایت است که رسول اکرم ﷺ فرمود: «هر بنده بر آنچه که مرده است برانگیخته می شود».
- ۸۵- عَنْ بَعْضِ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ رضي الله عنهن عن النبي ﷺ قَالَ: «مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ، لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا» (رواه مسلم).
- از بعضی از زنان پیامبر ﷺ روایت است که ایشان فرمودند: «آن که به نزد عرافی بیاید (عراف کسی است که جای گم شده و مال دزدی شده را نشان می دهد) و در باره ی چیزی از وی پرسش نموده، چهل روز نمازش قبول نمی شود».
- ۸۶- عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمُصَوِّرُونَ» (متفق عليه).
- از ابن مسعود رضی الله عنه روایت است که رسول اکرم ﷺ فرمود: «سخت ترین مردم از جهت عذاب در روز قیامت صورتگران هستند».
- ۸۷- عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «الْآيَتَانِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ مَنْ قَرَأَهُمَا فِي لَيْلَةٍ كَفَّتَاهُ» (رواه البخاری).
- از ابن مسعود رضی الله عنه روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: «هرکس، دو آیه آخر سوره بقره را در شب بخواند، او را کفایت می کنند».
- ۸۸- عَنْ ثَابِتِ بْنِ الضَّحَّاكِ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «لَعْنُ الْمُؤْمِنِ كَقَتْلِهِ» (متفق عليه).
- از ثابت بن ضحاک رضی الله عنه روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: «لعنت کردن مؤمن مانند کشتن اوست».
- ۸۹- عَنْ أَبِي ذَرٍّ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «لَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا وَلَوْ أَنْ تَلْقَى أَحَاكَ بِوَجْهِ طَلْقٍ» (رواه مسلم).

از ابوذر رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هیچ کار خوب و پسندیده ای را حقیر بشمارید، هر چند با برادرت به چهره‌ی گشاده روبرو شوی».

۹۰- عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَدْعُو لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ إِلَّا قَالَ الْمَلِكُ وَلَكَ بِمِثْلٍ» (رواه مسلم).

از ابودرداء رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هیچ بنده‌ی مسلمانی نیست که برای برادرش در غیاب وی دعا می‌کند، مگر اینکه فرشته می‌گوید و برای تو مانند آن باد!».

۹۱- عَنْ مُعَاوِيَةَ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهُهُ فِي الدِّينِ» (متفق عليه).

از معاویه رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کس که خداوند در حق او اراده خیر نماید، به وی فهم دین، نصیب خواهد کرد».

۹۲- عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِذَا سَمِعْتُمُ النَّدَاءَ، فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَذِّنُ» (متفق عليه).

ابوسعید خدری رضی الله عنه می‌گوید: رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «هنگامی که صدای اذان به گوش شما رسید، کلمات اذان را با مؤذن تکرار کنید».

۹۳- عَنْ أَبِي قَتَادَةَ السَّلَمِيِّ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ الْمَسْجِدَ فَلْيَرْكَعْ رُكْعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يَجْلِسَ» (متفق عليه).

ابو قتاده سلمی رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود: «هرگاه، یکی از شما وارد مسجد شود، قبل از این که بنشیند، دو رکعت نماز بخواند».

۹۴- عَنْ أَبِي مُوسَى رضی الله عنه قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صلی الله علیه و آله: «مِثْلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ، وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ؛ مِثْلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ» (رواه البخاري).

ابوموسی اشعری رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «مثال کسی که پروردگارش را ذکر می کند و کسی که پروردگارش را ذکر نمی کند، مانند شخص زنده و مرده است.»

۹۵- عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «نِعْمَتَانِ مَغْبُورٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ: الصَّحَّةُ وَالْفَرَاغُ» (رواه البخاري).

ابن عباس رضی الله عنهما می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «درباره دو نعمت، بسیاری از مردم، دچار ضرر و زیان می شوند (از آن ها بهره برداری نمی کنند): یکی صحت و دیگری فراغت است.»

۹۶- عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ» (رواه البخاري).

عثمان بن عفان رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «بهترین شما کسی است که قرآن را یاد بگیرد و به دیگران، یاد بدهد.»

۹۷- عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الْوُضُوءَ خَرَجَتْ خَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ تَحْتِ أَظْفَارِهِ» (رواه مسلم).

عثمان بن عفان رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «کسی که به نحو احسن وضو بگیرد، گناهانش از بدنش بیرون می شود، حتی از زیر ناخن هایش بیرون می شود.»

۹۸- عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عَفَّانَ رضی الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ صَلَّى الْعِشَاءَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأْتَهَا قَامَ نِصْفِ اللَّيْلِ، وَمَنْ صَلَّى الصُّبْحَ فِي جَمَاعَةٍ فَكَأْتَهَا صَلَّى اللَّيْلَ كُلَّهُ» (رواه مسلم).

عثمان بن عفان رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «هرکس، نماز عشاء را با جماعت بخواند، گویا نصف شب را زنده نگه داشته است و هرکس، نماز صبح را با جماعت بخواند، گویا همه شب را زنده نگه داشته است.»

۹۹- عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ رضی الله عنه: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ» (رواه مسلم).

ابویوب انصاری رضی الله عنه می گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کس، ماه رمضان را روزه بگیرد. و بعد از آن، شش روز از شوال را نیز روزه بگیرد، مانند این است که همه ی عمر را روزه گرفته است».

۱۰۰- عَنْ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ رضی الله عنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله قَالَ: «مَنْ سَأَلَ اللَّهَ تَعَالَى الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَّغَهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ» (رواه مسلم).

سهل بن حنیف رضی الله عنه می گوید: نبی اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «هر کس صادقانه از خداوند متعال شهادت بطلبد، خداوند او را بمراتب شهداء می رساند هر چند بر بالینش بمیرد».